

- I. **Comisia Europeană a decis să deschidă proceduri de infringement** pentru 17 state ale Uniunii Europene în ceea ce privește netranspunerea completă a Directivei CSRD. Printre ele și România și încă nu este clar de ce.
- II. **Raportul Mario Draghi: Viitorul competitivității europene.** În raport, se subliniază că modificări viitoare ale Directivei CSRD ar putea crește costurile de conformare. Raportul sugerează nevoia de diferențieri clare între cerințele de raportare pentru IMM-uri și pentru companiile mari și face o estimare a costurilor conformării la cerințele Directivei.
- III. **EFRAG** a publicat primul studiu privind practicile timpurii de implementare a standardelor ESRS. Studiul are la bază interviuri realizate în cadrul a 28 de mari companii europene financiare și non-financiare.

*

* * *

- I. **Comisia Europeană a decis să deschidă proceduri de infringement** pentru 17 state ale Uniunii Europene în ceea ce privește transpunerea completă a Directivei CSRD. Printre ele și România.

Comisia Europeană a cerut, prin procedura infringement, transpunerea **completă** a Directivei CSRD. [Notificarea formală](#) a fost făcută în 26 Septembrie 2024, iar statele vizate sunt Belgia, Cehia, Germania, Estonia Grecia, Spania, Cipru, Letonia, Luxemburg, Malta, Olanda, Austria, Polonia, Portugalia, România, Slovenia și Finlanda.

Procedura se referă la necomunicarea către Comisiei Europene a măsurilor naționale de **transpunere completă** a Directivelor modificate de Directiva CSRD ([Directiva EU 2022/2464](#)). Cele 3 directive modificate sunt:

- i) Directiva privind contabilitatea ([Directiva EU 2013/34/EU](#));
- ii) Directiva privind transparența ([Directiva 2004/109/EC](#));
- iii) Directiva privind auditul ([Directiva 2014/56/EU](#)).

Noile obligații privind raportările de sustenabilitate se aplică gradual începând cu 1 ianuarie 2024 (primele raportări în 2025 pentru marile companii de interes public cu mai mult de 500 de angajați). În 2026 urmează să se dăfă primele raportări de către companiile cu mai mult de 250 de angajați sau cu venituri de peste 40 milioane de Euro, iar 2027 urmează să fie primul an de raportări de sustenabilitate, auditate, pentru IMM-urile listate.

„În absența transunerii acestor noi reguli nu va fi posibilă atingerea nivelului necesar de armonizare a raportărilor de durabilitate în UE iar investitorii nu se vor afla în poziția de a evalua performanțele de sustenabilitate ale companiilor atunci când iau decizii de investiții”.

Procedura se referă la necomunicarea transunerii complete a prevederilor CSRD în legislația națională, în condițiile în care termenul de transpunere a expirat pe data de 6 iulie 2024.

Până la data limită de 6 iulie 2024, doar 8 din cele 27 de state membre au implementat complet în legislația națională prevederile CSRD (și au modificat și alte legi, în conformitate cu prevederile Directivei): Danemarca, Franța, Ungaria, Irlanda, Italia, Lituania, Slovacia și Suedia. Bulgaria și Croația au implementat imediat după expirarea termenului.

Încă este neclar de ce România a primit atenționarea, deși inițial era considerată de experții legislativi care urmăresc transpunerea la nivel european în grupul țărilor care au transpus pe deplin Directiva. O situație similară este și în ceea ce privește Finlanda.

Și totuși conformarea prin transpunere nu a fost considerată totală, după cum rezultă din atenționarea din Septembrie.

Transpunerea Directivei în România s-a făcut prin Ordinul Ministerului Finanțelor 85/12 ianuarie 2024, disponibil și AICI. 2025 este primul an de raportare pentru primele companiile românești (pentru anul financiar 2024).

Ordinul inițiază introducerea unor prevederi pentru chestiuni precum: conținutul raportului de durabilitate și sugestii despre cum trebuie întocmit; excepțiile în ceea ce privește raportările de durabilitate; obligația utilizării formatului unic electronic de raportare **ESAP** (stabilit prin actul delegat al Comisiei (EU) 2019/915); raportarea de către entități din afara Uniunii Europene; cine poate realiza asigurările de sustenabilitate.

Extrase din Ordinul de transpunere:

10. După alineatul (4) al punctului 563 se adaugă un nou alineat, alineatul (5), cu următorul cuprins:
„(5) Opinia menționată la alin. (4) lit. a¹) poate fi exprimată de un auditor statutar sau o firmă de audit, altul sau alta decât cel sau cea care efectuează **auditul** statutar al situațiilor financiare.”

12

11. - (1) Prevederile prezentului articol se aplică pentru exercițiile financiare care încep la următoarea dată:

a) 1 ianuarie 2024:

(i) de către entitățile de interes public care depășesc, la data bilanțului, criteriile prevăzute la pct. 9 alin. (4), precum și numărul mediu de 500 de salariați în cursul exercițiului financiar;

(ii) de către entitățile de interes public, care sunt societăți-mamă ale unui grup mare, care depășesc, la data bilanțului, pe bază consolidată, numărul mediu de 500 de salariați în cursul exercițiului financiar;

b) 1 ianuarie 2025:

(i) de către entitățile care depășesc criteriile prevăzute la pct. 9 alin. (4), altele decât entitățile menționate la lit. a) pct. (i);

(ii) de către entitățile care sunt societăți-mamă ale unui grup mare, altele decât cele menționate la lit. a) pct. (ii);

c) 1 ianuarie 2028, de către entitățile prevăzute la Secțiunea 7².1.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), entitățile care au ales un exercițiu financiar diferit de anul calendaristic aplică prevederile prezentului articol de la începutul primului exercițiu financiar ales, care începe ulterior următoarei date:

a) 1 ianuarie 2024:

(i) de către entitățile de interes public care depășesc, la data bilanțului, criteriile prevăzute la pct. 9 alin. (4), precum și numărul mediu de 500 de salariați în cursul exercițiului financiar;

(ii) de către entitățile de interes public, care sunt societăți-mamă ale unui grup mare, care depășesc, la data bilanțului, pe bază consolidată, numărul mediu de 500 de salariați în cursul exercițiului financiar;

b) 1 ianuarie 2025:

(i) de către entitățile care depășesc criteriile prevăzute la pct. 9 alin. (4), altele decât entitățile menționate la lit. a) pct. (i);

(ii) de către entitățile care sunt societăți-mamă ale unui grup mare, altele decât cele menționate la lit. a) pct. (ii);

c) 1 ianuarie 2028, de către entitățile prevăzute la Secțiunea 7².1.

Din punct de vedere procedural, transmiterea scrisorilor de infringement este un pas formal, iar statele care fac obiectul notificării au la dispoziție 2 luni pentru a răspunde și pentru a realiza transpunerea completă. În lipsa unui răspuns/acțiuni satisfăcătoare, Comisia ar putea decide să emită o „*opinie motivată*” către aceste state.

Potrivit procedurii de infringement, opinia motivată este o cerere formalizată pentru ca statele să se conformeze pe deplin legislației UE, în cazul de față – Directiva CSRD. Prin aceasta Comisia explică **de ce** consideră că statul/statele respective au încălcat legislația Uniunii Europene. Prin aceeași opinie, Comisia cere ca statele să o informeze despre măsurile luate, de obicei în alte 2 luni. Dacă statele refuză conformarea, Comisia poate decide să îl acționeze în judecată la Curtea Europeană de Justiție. De regulă, procedurile sunt închise înainte de a se ajunge la Curtea Europeană de Justiție.

*

* * *

II. Raportul Mario Draghi: Viitorul competitivității Europene. În raport, se subliniază că modificări viitoare ale Directivei CSRD ar putea crește costurile de conformare. Raportul sugerează nevoia de diferențieri clare între cerințele de raportare pentru IMM-uri și pentru companiile mari.

Fostul Președinte al Băncii Centrale Europene, Mario Draghi, a primit mandat din partea Comisiei Europene pentru a realiza o diagnoză: unde se află Uniunea Europeană din punct de vedere economic și al competitivității și să prezinte recomandări pentru a îmbunătăți competitivitatea.

Raportul a fost prezentat public în [Parlamentul European, la Strasbourg](#), în data de 17 Septembrie 2024 și a arătat **de ce** Europa este cea mai vulnerabilă economic din punctul de vedere al evoluțiilor geo-politic:

- i) Europa are cel mai mare grad de deschidere a economiei: deschiderea economică (importuri+exporturi raportate la PIB) depășește 50% în Europa, față de 37% în China și 27% în SUA;
- ii) Europa este cea mai dependentă: se bazează pe doar câțiva furnizori de materii prime critice și importă peste 80% din tehnologia digitală;
- iii) Europa are cele mai ridicate prețuri la energie: Companiile europene plătesc pentru energie prețuri de 2-3 ori mai ridicate decât companiile din SUA sau din China;
- iv) Europa a rămas în urmă în ceea ce privește tehnologiile noi: doar 4 dintre cele mai importante companii de tehnologie din lume sunt companii europene.

Raportul sumarizează provocările cu care se confruntă companiile și industriile din piața unică europeană.

Unul dintre factorii identificați de Draghi ca afectând semnificativ competitivitatea în Europa este „fluxul mai mare de reglementări”, cu alte cuvinte, sunt mult mai multe noi legi și reglementări în Europa decât în SUA.

Raportul identifică trei exemple, dar unul dintre ele este legat de raportările de sustenabilitate și cadrul pentru due diligence, care includ: i) Directiva CSRD; ii) Reglementările privind Taxonomia; iii) Reglementările privind informațiile privind durabilitatea în sectorul serviciilor financiare (SFRD); iv) Directiva

privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor (CSDDD); Regulamentul privind proiectarea ecologică a produselor sustenabile (ESPR); v) Directiva privind emisiile industriale (IED); vi) Sistemul EU de comercializare a certificatelor de emisii (ETS); vii) Regulamentul privind produsele chimice (REACH).

Directiva CSRD este identificată a raport ca fiind „**o sursă majoră de povară a reglementărilor**”,

Costurile de conformare la cerințele Directivei CSRD

Raportul citează estimări potrivit cărora costurile unei companii cu raportările CSRD se află în intervalul anul de 150.000 de Euro (pentru companiile non-listate) – 1.000.000 de Euro (pentru companiile listate) și arată estimările guvernului Danemarcei pentru o companie încorporată local, care indică un cost inițial de conformare CSRD de 365.000 de Euro și costuri recurente anuale de 310.000 de Euro/an.

Raportul nu critică deloc faptul că investitorii trebuie să ia decizii informate și că datele de durabilitate trebuie să aibă o importanță similară cu cele financiare, de asemenea, auditate.

În schimb raportul critică Directiva CSRD pentru crearea riscurilor de supra-raportare în privința lanțurilor de producție, care pot adăuga costuri de conformare. Spre exemplu, raportul Draghi menționează că standardele de raportare de durabilitate (ESRS), impuse de Directiva CSRD includ 1.052 de puncte de date calitative și cantitative, din care 783 sunt obligatorii a fi făcute publice. Dintre punctele de date, 622 trebuie să facă obiectul analizei de materialitate și să fie făcute publice dacă sunt relevante pentru companie, arată raportul.

Raportul Draghi reprezintă baza dezvoltării în Uniunea Europeană a unui viitor „Clean Industrial Deal” – plan de industrie curată, și care va fi aplicat la nivelul întregii Uniuni.

*

* * *

III. EFRAG a publicat primul studiu privind practicile timpurii de implementare a standardelor ESRS. Studiul are la bază interviuri realizate în cadrul a 28 de mari companii europene.

Studiul EFRAG se concentrează pe patru segmente cheie:

- Evaluarea materialității;
- Lanțurile valorice;
- Analiza punctelor de date;
- Cultura organizațională în ceea ce privește raportările ESG.

EFRG subliniază că studiul nu trebuie privit ca oferind sugestii și identificând practici ajunse la maturitate ci mai degrabă reprezintă o trecere în revistă a practicilor care încep să se contureze la actualul moment de implementare a standardelor de raportare ESRS, introduse de Directiva CSRD.

- a) În ceea ce privește **dubla materialitate**, 85% dintre companiile intervievate arată că intenționează să integreze raportările ESG și rezultatele evaluării dublei materialități în strategia lor de afaceri și în procesul de luare a deciziilor. Totodată, cei mai mulți reprezentanți ai companiilor intervievate (70%) spun că deja au inițiat o abordare bazată pe probe în ceea ce privește evaluarea dublei materialități, folosind nu mix de surse de date (interne, publice și de la terți). Practic studiul relevă a mutare dinspre abordarea bazată de raționament practică mai mult în trecut spre o abordare bazată pe probe, care include atât expertiza raționamentului cât și datele.
- b) În ceea ce privește **punctele de date**, 80% dintre companii menționează complexitatea centralizării acestora, obstacole semnificative fiind întâlnite pentru toate cele 3 segmente: E – mediu, S – Social, G – Guvernanță. 75% dintre companii au adoptat o abordare graduală și doar 10% țintesc o publicare a tuturor punctelor de date (obligatorii și voluntare) care au legătură cu materialitatea;
- c) În ceea ce privește **lanțul valoric**, cele mai multe companii au adoptat o abordare simplificată (spre exemplu, companiile „din amonte” – *upstream*, „din aval” – *downstream*, și propriile operațiuni) și încă lucrează pentru a își rafina identificarea lanțului valoric;
- d) În ceea ce privește **raportările ESG și cultura organizațională**, studiul arată consensul în ceea ce privește colaborarea inter-departamentală (sustenabilitate, risc, financiar, IT, etc). De asemenea companiile au subliniat nevoia de raportare standardizată, inclusiv controlul calității

datelor la fel cum se întâmplă în raportările financiare, în special în vederea obținerii asigurării de sustenabilitate.

Panelul de companii intervievate pentru studiu a fost echilibrat și a inclus instituții non-financiare (50%) și financiare 50%, astfel:

Criteriile de includere în panel (cu relevanță pentru răspunsurile oferite), pentru fiecare sector au fost:

- Instituțiile non-financiare – criteriul a fost cel al veniturilor anuale realizate, considerat mai puțin volatil decât capitalizarea bursieră și care să permită astfel și entităților nelistate să participe la studiu;
- Bănci – Criteriul de selecție a fost cel al activelor totale, ca indicator atât pentru toate operațiunile bancare derulate dar și pentru valoarea activelor;
- Societăți de asigurare: Criteriul a fost reprezentat de indicatorul „Prime brute subscrise”, indicator folosit pentru a evalua dimensiunea și poziția în piață a asigurătorilor;
- Administratori de active: Indicatorul folosit a fost cel al activelor totale administrate folosit ca referință în industrie pentru comparație.

Industry	%
Non-Financial Institutions	50%
Healthcare technology	14%
Chemicals	14%
Road transport	7%
Textiles	7%
Utilities	7%
Financial Institutions	50%
Banks	21%
Insurance	18%
Asset management	11%

*

* * *